

Az E. M. E. második képzőművészeti kiállítása.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület idei képzőművészeti kiállítása 1912 december 12-ikén d. e. fél 12 órakor nyílt meg az Érem- és Régiség-tár bástya-utczai bérházában. Ezuttal két kolozsvári művész, *Veress* Zoltán festő és *Szeszák* Ferencz szobrász műveit mutatta be az Egyesület a nagyközönségnek. A kiállítást dr. *Pósta* Béla múzeum-igazgató és *Merész* Gyula (a múzeumi képtár őre) rendezte és dr. *Schilling* Lajos, mint a szakosztály elnöke nyitotta meg a következő beszéddel:

Tisztelt Szakosztály! Nagyrdemű Közönség!

Ki ne ismerné e jelszót: *Művész hazája széles e világ?* E mondasban benne foglaltatik, hogy a művészet egyetemes érték, a melyet mindenütt egyaránt meg tudnak érteni, becsülni. És mégis vannak a művészetnek olyan vonásai, a melyek megkülömböztetik ama nemzetek szerint, a melyek kebeléből kisarjadzott. A németalföldi festészet különbözik az olasztól, az egyiptomi szobrászattól pedig mennyire elűtő lett a görög! S nagygyá lön mindenik azért, mert mivelőik nemzetük géniuszát követték, nemzeti sajátágaikból merítettek. Valamennyi nemzet művészete között pedig a görögnek volt legtöbb önállóan buzgó forrása a maga nemzeti földén. A számtalan önálló állam a tehetségek legkülönfélébb alakulatait táplálta. De a sokféle irányból leszűrődtek olyan vonások, a melyek közös tulajdonai lettek a görög művészetnek, a mely aztán a maga egészében meghódította az ó s majd az új világot is. Meg, mert a görög művészet tudott a leghivebb tükre lenni a természet szépségeinek s mert szépérzéke a legegészségesebb, a legemberibb vala.

E jelenségekben leli indokát, ha az Erdélyi Múzeum-Egyesület, mint a mely a tudományt szolgálja, az igazságot, a szépet keresi és terjeszti, kötelességének ismeri előmozdítani hazarészünk művészetét és segítő kezet igyekszik nyújtani Erdély művészi tehetségeinek. Hegyeink lábát nem mossa az aegaeumi tenger tündöklő habja, de kék egünk vetekszik Hellas azúrjával, bérceink rajza a Parnassuséval; olvasunk mi is erdeink csendjéből, titkos morájából; megittasul önlelkünk is

ligeteink illatától. Megértjük mi is, hogy festő ecsetjére, szobrász véső-ére csak az igazán szép való. Mert bár korhadó lombok özönéből emeli ki fejét az ibolya, bár természetes az ő sivár környezete: igazán szép mégis csak ő; s bár természet szüli a perversz hajlamot, rokon-érzéssel mi nem követhetjük őt, ellenben ő maga örömmel fogadja a ferde alkotást. De lehet egy rút arc is szép, ha a szemekből az értelem szikrája s a szív melege sugározik. „Ez a világ sora“ — írta egyik kiállító művésziünk egyik képére. Lehangelő az elmulás akkordja, a mely az öreg arczán révedez, de im nagyapát fedez föl szemünk benne, ki az unokák összetört játékát javitgatja — s már fölemel az örökkévalóság nagy gondolata!

Igen, Erdély művész-tehetségei meg fogják látni és újjá teremteni az igazi szépet, nagyot. A tehetségek hiánya nem okozhat gondot minékünk: a példák mutatják. S nemcsak mi mondjuk ezt. A 70-es években buzgó hazafiak Hunyadon gyermekjáték-tanműhelyet állítván föl, a vezetésre hivatott kiváló külföldi szakférfiú bámulattal telt el Kalotaszeg földmivelő népének rendkívüli művészi érzéke és tehetsége iránt. Fájdalom, kellő pártolás hiányában az új munkatér hamar megsemmisült. De fajunk művészi talentumai mellett nem szükséges rejtett példákra hivatkozni, mert nyilvánvalókká válnak azok nap-nap után.

Éppen ezért sikerülhetett első vállalkozásunk is, midőn a mult évben városunk szülöttének, *Merész Gyula* festőművésznek alkotásaiból rendeztünk kiállítást. Egyesületünk hívásának most már ketten tesznek eleget, szintén városunk szülöttei s reméljük, hogy hazánk művészei közül hova-tovább mind többen fogják egyesületünk által keresni a kapcsolatot a közönséggel. Most kolozsvári *Szeszák Ferencz* szobrászati műveinek és *Veress Zoltán* festményeinek szép gyűjteményét mutatjuk be lelkes közönségünknek, kérve meleg érdeklődését, jóakarató párfogását. Ha messze földön láttak szebbet, gazdagabbat, tegye emezt előttük becsesebbé a tudat, hogy ez a miénk, az övék!

A fáradtság, a melylyel művészeink nagybecsű alkotásaiknak jó részét itt egybeállították, valóban nem csekély, miért s az élvezetért, a melyet általa nekünk és a közönségnek szereztek, fogadják köszönetünket.

Mindnyájan azonban köszönettel adózunk dr. *Pósta Béla* tanárnak, az érem- és régiség-tár igazgatójának, kinek lángoló hazaszeretete cselekvésben, üdvös alkotásokban nyilvánul minduntalan, s kit egyesületünk részéről a fő érdem illet új vállalkozásunk sikerében.

Hálásan köszönöm a nagyérdemű közönségnek, hogy megjelenésével igaz ünneppé avatta a mai napot.

Ezzel az Erdélyi Múzeum-Egyesület bölcsészeti-, nyelv- és történet-tudományi szakosztályának II. művészeti kiállítását megnyitottnak nyilvánítom és fölkérem *Merész Gyula* urat, mint egyesületünk mütárosát, hogy a közönséget kiállításunkon vezetni sziveskedjék.